

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek és tanítóknak 8 kor.

Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Társzerkesztő: **Dr. Franciscy Lajos.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Papnevelde-utca 9. szám.**

Hirdetési árak: Egy háromhasábos petitsor ára 16 fill. Több-szöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szögig 4 kor., minden további szó 4 fill.

Február 20-án lép be XIII. Leo pápa dicsőséges uralkodásának huszonötödik évébe.

Egy 92 éves aggastyán életében minden hónap, minden hét számot tevő idő, egy teljes évnek a leforgására pedig ilyen magas életkorban már csak félve mernek gondolni az emberek, mert egy év a hosszú élettől megviselt szervezetben pusztító nyomokat szokott maga után hátrahagyni.

Azért siet az egész katolikus világ már most, a jubileumi esztendő reggelén vetélkedő szeretettel, a hithűségnek és az odaadó ragaszkodásnak legmelegebb érzéseivel hódolni az agg pápának, a püspökök püspökének, a kit az isteni Gondviselés egy mesehosszú életen át fentartott, hogy lángszénének fényével, erős kezének biztos kormányzatával a felma-

gasztaltatás földje felé vezesse Péter hajóját.

Vezeti is sikerekben és dicsőségben gazdag pályán, a minön már századok óta nem járt az egyház. Mikor XIII. Leo trónra lépett morajlott az az egész világ-tenger, melyen az egyház hajója járta küzdelmes útját. Az európai államok kormányai ellenséges, vagy legalább ellenszenves érzülettel eltelve háttérbe szorították a pápai diplomáciát, sokan közülök megszakították a szentszékekkel az összeköttetést, igazságtalan követelésekkel nehezítették az egyházi kormányzatot, a püspöki székek betöltését. A tudomány is hadi lábbon állott az egyházzal, melyben ellenséget látott. Féltette tőle vívmányait, haladásának sikerét, felfedezésének az emberi nem javára értékelhető előnyeit. A társadalom elégedetlen volt az egyház vallási vezetésével, melyben nem tudott megnyugvást találni, mert nem bizott abban, hogy az egyház az ő erkölcsi erejével a szociális bajok orvoslásához hathatósan közreműködni képes volna.

A sajtó és az irodalmi társaságok a katolicizmus közelgő enyészeteről irtak, egyesek és társas-körök a pápai uralom megszűnéséről, a hierarchikus tekintély hanyatlásáról, a vallás varázserejének el-

tűnéséről beszéltek. Olyan vigasztalan volt akkor az egyház helyzete, hogy leg-hívebb fiainak lelkét komor aggodalmak tartották megszállva. A papság félt, a hívek bizalmatlankodtak, a hitetlenek az irigy káröröm mámorában úsztak.

Csak kevesen voltak, a kik a zűrzavaros idő méhéből már akkor megszületni látták azokat az élethaladásokat, melyekből egy jobb jövőnek a napjai bontakoztak ki. Ezen kevesek szellemi vezére volt maga az új pápa, XIII. Leo, a kit az erős hullámverés zaja meg nem félemlített, a feltornyosuló akadályok el nem csüggesztettek. Hitt, bizott és dolgozott. Tudta ő, hogy az Isten művei nem olyanok, mint az emberi alkotások, melyek minél öregebbek, annál kevésbé állják ki az életküzdelmek viharait. Az Isten örök idők számára alkot és alkotásainak ereje lépést tart a századok rohanó árával. Minél sebesebb ez az ár, annál izmosabb az az erő, mely az Isten műveit fentartja.

És valamint magát az Istent annál tökéletesebben ismerik, annál buzgóbban tisztelik az emberek, minél régiebb a világ, úgy az ő műveinek a fensége is annál nagyszerűbben nyilvánul, minél tovább élnek e művek a világhüzdelmek sikterein. Minden régiség itt egy-egy erő-

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

A gyűrű párja.

— Itt az ideje! E szavakkal fejezte be Sebes Pál gondolatait, melyek nem kevesebb mint öt esztendő elmúlt eseményein szálltak tova, mint a költöző fecskemadár öt ország felett surran át, alig állapodik meg itt-ott.

Öt év, hosszú idő! S most még sem tűnt fel hosszabb tartamunak, mikor végigrepült rajta gondolatban, mint a mily soká elszitta szivarát. Mint a szivar füstje, szálltak el az évek. Megremegett a gondolatra, hogy öt évig táplált reményéből sem marad több a hamunál. Ó nem, ez lehetetlen! Ó jól számított, csalódás nem érheti.

Ott látta meg, öt év előtt kicsiny szülőfalujában, mint végzett jogász, Titkay Katicát. Akkor vette őt először észre. Kicsi bimbó volt még s e bimbó lett az ő élete célja. Elment, ide jött a fővárosba, hogy még ott künn a csendes falu bájos ölen kinyilik a bimbó, ő addig meg-edzi ujjait az élet szűrő tövisei ellen, hogy meg-sebezetlenül szakithassa le a kiválasztott rózsát és keblére tűzhesse.

Öt évig fáradt szünetlenül. De szerelme titkát féltékenyen őrizte. Váratlanul, hirtelen, de biztosan akart lecsapni. Fészket öt évig építette; ime fészke készen áll, csak párját kell bevezetnie, hogy azt meleggé és boldoggá varázsolja.

Most már elérkezettnek vélte az időt. Minden úgy lesz, amint annyiszor elképzelte. Hazajön és hozzá köti sorsát ahhoz, a kiért dolgozott, fáradott és küzdött.

Minden készen állt az útra. Még egyszer bement a városba, egyenesen az ékszerészhez, hol két tündöklő arany karika-gyűrűt vett. Tündöklésök két csillagot juttatott eszébe, melyeket annyiszor nézett ábrándjai között álmatlan éjjeleken, amint nyájas, derűs fényt szórtak egymásra. Szíve fölfejtette a gyűrűket, hogy keblének heve járja át őket és ez a hev legyen az olvasztó tüze annak a két szívnek, melyet e gyűrűk össze fognak kötni.

Soká tartott, míg kis falujának állomásán remény és félelem között kiszállhatott.

Bátyja, a csendes György, ki atyai birto-kukon gazdálkodott, már várta. Szeretettel zárta izmos karjaiba a halvány városi ifjút.

Megjöttél végre. Egész férfi lettél, hogy utoljára láttalak. Remélem hosszabb ideig maradsz otthonodban, hogy kipihend magad; majd csak

elszórakozunk valahogy, ha csak amolyan falusi-sian is.

Az izgatott Palira azonban kissé idegenül hatott e hang, ez egyszerű szavak.

György mindent megtett öcsének szórakoztatására, aki bár igen jól érezte magát ezen egyszerű ember társaságában, még sem tudott annyira felmelegedni, hogy őszintén vallja be jövelele célját. Még gondosabban zárta szívébe titkát, amióta ismét találkozott szerelme tárgyával, Titkay Katicával.

Hosszú idő mulott el már, de nem merte az első elhatározó lépést megtenni. Oly édes boldogsággal töltötte el maga a pusztá remény-ség, hogy mintegy féltette azt a valóság ridegségétől. Várt türelemmel valami alkalomra, addig pedig tovább szötte ábrándjait, s tele szötte életét szebbnél szebb álmoképekkel.

Egy napon magára maradt, bátyját a gazda kötelessége szólította el onnan hazulról. Unatkozott. Először oly hosszú idő óta. Hogy elúzza az unalmát, sétálni ment. Céltalan útja ép Titkayék portája előtt vezetett el. Önkéntelenül megállott, mintha csak valami ellenállhatatlan erő szegezte volna le lábait. Egy pillanat műve volt megnyomni a kapu kilincsét s a tág udvarra lépni. Ott fogta el az a mély csend, mely forró nyári

hatvány, mely az idők folyamán emelkedik, hogy az örökkévalóságban érje el magasságának tetőfokát.

Ez az élettanulság, mely nem új, a mióta XIII. Leo ül Sz. Péter székén hasonlíthatatlanul tisztább világosságban fénylik előttünk. Az egyház, az Isten ezen nagy műve erős volt akkor is, a mikor mi azt a morajló tenger hullámaitól féltettük. Erős volt, csak hogy mi nem vetjük úgy észre az erejét, mert az akkori kormányos a kedvezőtlen szelek miatt csak lassan haladt előre a hajóval. Nem akart sietni, mert tudta, hogy a vihar úgy is előbb-utóbb megszűnik és nem törheti össze a hajót.

De minthogy mindennek az ideje egyszer valamikor beteljesedik, az új kormányos úgy látta, hogy a lassúbb menetelést gyorsabb mozgás válthatja fel. Neki vágott tehát erősen a nyugtalan tengernek és hajóját sebesen vitte előre. A bős elem nem tudott az erőskező kormányosnak ellenállani. A hullámok ágaskodtak, de a mint egy-egy lökést kaptak, nagy zúgással összeestek.

Egymásután nyújtottak kezét az egyháznak XIII. Leo kormányzata alatt az államok, a társadalmak, a tudomány, a sajtó, irodalom, egyesek és egész nemzetek, barátok és ellenségek. Vannak ugyan még elegendő, a kik ki nem békültek, de ezek is már csak inkább duzzognak, de nem támadnak. És ha támadnak is, ugyan hol van az a nagy tábor, mely a támadókat 25 év előtt környezte, a népszerűség nagy hatalmával támogatta? Bármint akarjanak és tegyenek ellenségeink, az egyház elleni támadások ma nap nem népszerűek, a népek rokonszenve a vallás és annak letéteményese az egyház felé fordul.

Ebben a kedvező fordulatban azon az óserón kívül, melyet Isten az egyház szervezetébe ojtott, dicsőséges része van XIII. Leo pápának. Ő szabta meg az

egyház politikájának, tudományos és szociális tevékenységének azt az irányát, melynek annyi fényes sikert köszönhet világszerte az egyházpolitikai helyzet, a hitélet, a keresztény tudomány és társadalom.

Azért, midőn a nagy pápa nevezetes jubileumának reggelén a katolikus százmilliókhoz csatlakozva legmélyebb hódolatunk örömteljes érzéseivel üdvözljük a szent aggastyánt, midnyájunk főpásztorát, atyját és vezérét, buzgó imával kérjük a Mindenhatót, hogy Szentatyánkat még sokáig tartsa meg egyházunk kormánypolcán és tegye reá nézve ezt az évet a legmagasztosabb örömök diadalmas ünnepévé!

Egy igazságtalan kényszer megszűnése. Köztudomású dolog, hogy Magyarországon a liberalizmus a tisztviselők politikai önállóságát különösen a közigazgatási tisztviselőket, teljesen kiszolgáltatta a kormányhatalomnak, melylyel szemben a tisztviselői kar az ő alkotmányos jogait kellő erkölcsi szabadsággal nem gyakorolhatja. A Bánffy-éra alatt a kormányhatalom a közigazgatási tisztviselőkre még *társadalmi kényszer*t is igyekezett ráerőszakolni, a minnek szemebetűnő példáját láttuk 1895-ben Nyitrán, a Zichy-Latkóczy-féle választás idején. Az akkori főispán, Thuróczy Vilmos a nyitrai közigazgatási tisztviselőket kiharcolta a *Kath. Körből*. A kiharcolás melynek indító oka bosszúállás volt és semmi más, nagy felháborodást keltett a város független polgárainál mert mindenki olyan társadalmi kényszerrel látott, melynek békéit manap már eselédre sem szabad ráverni, annál kevésbé tisztviselőkre, akik nem eselédjei a főispánnak, sem a kormánynak, hanem önrendelkezési joggal bíró polgárok. Azóta szűnet nélkül fennállott ez a nemtelen társadalmi kényszer, de most azt hisszük szétöregedett annak nyúga. Dr. Kramolin Viktor főispánnak a katolikus körben f. hó 5-én Markhot Gyula alispán kíséretében tett látogatása, bár csak egyszerű illemi tény, viszonzása annak az üdvözlésnek, melylyel a katolikus kör az új főispán előtt ennek székfoglalásakor bemutatkozott, annyit mindenesetre kifejez, hogy a katolikus kör a társadalmi életcélok előmozdítására hivatott jogos törekvését tényező, melynek működési körében helyet szerezhet magának a nyitrai társadalom minden tisztességes tagja, ha egyébként hajlamai a kör érdekköréhez vonzzák. Ennyit mindenesetre kifejez a főispáni látogatás, s ez éppen elég arra, hogy a közigazgatási tisztviselőkre nézve a fennállott társadalmi kényszer megszűntnek tekinthessük. Azért most már alaptalannak tartjuk

azt a félelmet, melyet állítólag több megyei tisztviselő nyilvánított, hogy t. i. szeretnének a körbe belépni, de attól tartanak, hogy belépésükkel rosszakaratú gyanúsításoknak teszik ki magukat és magukra vonják feljebbvalóik neheztelését. Mi ezt az aggodalmat nem osztjuk, hanem abban a reményben élünk, hogy a társadalmi kényszernek ez a szegényfoltja immár letöröltetik a nyitrai vármegye hármokáról.

A zsámbokrési választás.

A zsámbokrési küzdelem ismét a néppárt fényes diadalával végződött. A kerület néppárti szavazói hősiességű ellentállást tanúsítottak a csábítással szemben. A legszegényebb nép, melynek nincsen betevő falatja, 200 frtot is visszautasított, és lelkesen ragaszkodik a néppárt zászlajához. Olyan község pl. mint Csavoj, melynek tisztességes betevő falatja nincsen, három zsidót kivéve, egyetlen egy kormánypártit sem szállított Zsámbokrésre. Igazán tiszteletre, nem — csodálatra méltó nép ez, mely mintaképül szolgálhat a kaputos „intelligenciának“.

A választás napján sűrű, pépszerű sár fedte a városka egyetlen utcáját. A község alig 900 lakost számlál, s köztök mintegy 300 zsidó. Ez már magában véve is teljesen képtelen a választásra egybesereglett mintegy 3000 vidéki embert befogadni.

A néppárti választókat a templom mellett egy óriási sártengerbe sülyesztették, míg a szabadelvek a Freiberg és Bronis-fele kocsmákban voltak elhelyezve. A néppárt ponyvakkal fedett hosszú barakkokat állított a netáni eső ellen, de az idő enyhe, csendes volt, úgy hogy a barakkokra ugyszólván alig volt szükség.

A néppárti képviselők közül itt vannak: gr. Zichy Aladár, Abaffy Ödön, Ajtics-Horváth Dezső, dr. Ernst Sándor, Farkas József, Jankovich Béla, dr. Kovách Pál, Szabó István, Trubinyi János és Zboray Miklós.

A szabadelvekből: Baross Jusztin, gr. Forgách Antal, Haydin Imre, Kubinyi Géza, Smialovszky Valér és dr. Szulyovszky Dezső.

Reggel a kombináció így szolt: Néppárt 1018, szabadelvek 710; a választók összes száma pedig 1880. E szerint a néppárttal szemben a liberális szatrapák minden erőlködése hasztalan volt.

Midőn e sorokat írom, természetesen csak kombináció a fenti szám, de aligha lesz nagyon túlozva, mert egyes községek még több néppártit hoztak be, mint okt. 2-án. Ekkor ugyanis a választók száma 1852 volt, s ezekből leszavazott a

délutánokon szokta környezni az embert, s a titokzatos csendben mintha hallotta volna szive susogását: Itt az ideje!

Benyitott. A kis előszoba ablakában ült Katica, himzse felé hajlott helyzetben gondolatokba merülve. A csend, mely itt uralkodott, olyan volt, mint a mező csendje, mely a kis virág meséjét hallgatja.

Bocsássa meg Katinka, ha talán alkalmatlan időben jöttem, — szolt Pali, udvariasan köszöntve az ifjú leányt.

Ó dehogya! mi bármikor szívesen fogadjuk ismerőseinket, — volt a gyors válasz.

Igazán? — rebhent el akaratlanul Pali ajkairól.

A leányka szelid nehezteléssel felelé: Hát talán kételkedik ön ebben?

Óh nem! távolról sem akartam szomorúságot okozni kegyednek. Nem a kételkedés, hanem az önzés adta ajkamra a gyanakodó szót. Igen önzés, de tiszta, ideális önzés, mely azzal hitegetett, hogy több vagyok Katinka szemében egyszerű ismerősnél. Soká kerestem e boldog alkalmat, hogy együtt lehessen kegyeddal Katinka — mondta s helyet foglalt szemben a lánynyal, ki ez utolsó szavaknál csodálkozva tekintett fel Palira.

Egy kerésem volna — folytatá aztán. Hossz-

szű távollét után azért jöttem el szülőfalumba s ezért állok ma kegyed előtt édes reménységgel telt szívvel, mert szeretem kegyedet s szeretem ma ezerszerre erősebben, mint valaha. Kegyedert dolgoztam éveken át pihenés nélkül, hogy otthont szerezzek mindkettőnk számára, fészket, melyben a boldogság meghonosul. Fészkelem kész, páromul pedig Katinka kegyedet akarom birni s kegyed boldogító „igen“ szavát kérem most.

Beszédközben elővette a kis gyűrűt, mialatt Katinka lehajtott fővel, piruló arccal hallgatta. Szíve hevesen dobogott, gondolatai megzavarodva szállongtak, mint a hálóba került lepke, mely minél jobban vergődik ott, annál inkább belebonyolódik.

Katinka kérem, — folytatá — fogadja el e kis gyűrűt szerelmünk, eljegyzésünk zálogául.

Katinka bánatos tekintettel emelte Palira szeméit, mintha csak bocsánatért akart volna esedezni a visszautasító válasz miatt.

Nem szabad már a szívem, — volt egyszerű vallomása.

Mérhetlen fájdalom nyilallott át Pali szívében. Az ő tervei tehát csakugyan röpke álmok voltak, melyekből most ez a nem várt válasz rázta fel. Felrezzent, de még nem tudta vajjon álmodik-e vagy ébren van. Szívéhez, homlokához kapott.

Erre feleszmélt. Kinos feleszmélés! A fészek tehát, melyet annyi gonddal építgetett, üres marad? Azok a sejtett dalok csak az ő lelkeben hangzotnak fel s most erővel kell azokat elnémitani? Nincs hát számára üdv, nincs boldogság? Nincs! visszhangzott szívében, s mintha ezt susogta volna az egész hangtalan környezet. Csak a szívek dobbanása hallatszott, csak ezek adtak életjel magukról e kinos csendben. Az egyik részvét és bánattól dobogott, hogy fájdalmat kellett okoznia: a másik maga a fájdalom volt, mely összetöréssel fenyegette azt a kicsiny, mégis óriási gépezetet. De az nem törött össze. A férfit, kit évek szenvedései és küzdelmei megedzettek, ez a rá nézve legiszonyubb csapás sem rendítette meg. Elviselte a gondolatot, hogy hosszú türelmének rózsájából csak egyetlen tövis maradt meg számára, de az igazán az övé, azt most már a szívében fogja hordani. A kétségbeesés hulláma, mely elnyeléssel fenyegette elsimult, nyugodtsága visszatért.

Katinka kérem, bocsássa meg, hogy továbbra is alkalmatlankodom. De ha nem lehetek jegyese, elfogad barátjának, aki ha maga szerencsetlen is, de elég erős arra, hogy őszintén óhajtsa annak boldogságát, a kit ön akar tenni boldoggá. Mondja meg kérem, kit irigyeljek, mert azon tudattal akarok távozni, hogy ön nálamnál méltóbbnak adta

néppártra 945, dr. Rudnay liberálisra pedig 560, nem szavazott 447. Most az erőfeszítés jóval nagyobb; a szabadelvűek behoznak vagy 220 szavazattal többet, de bukásuk biztos.

A kerület csaknem 100 kilométer hosszú és 68 községet számlál, nyelvre nézve az elszórt értelmiségtől eltekintve, tisztán tót. Vallásra nézve három községet leszámítva, (melyek lutheránusok és a liberálisra szavaztak), tiszta katolikus.

A vonaton, melyen Zsámbokrétre értünk, a kalauz fulkéje felett Rudnay zászlója meredezt magasba, ugyazintén az állomással szemben egy szántóföld közepébe tűzve, messze az úttól, büslakodott egymagában egy nemzeti lobogó. Vajjon kié lehet? — Akié a föld, azé lesz a zászló. A föld pedig Zsámbokréten nem lehet másé, mint zsidóé, tehát a zászló sem lehet más, mint Rudnayé. Szegény Rudnay, *de genere Divece*, megérdemelté te azt?

Az állomásról mintegy 80 Rudnay-párti szavazó ment a feneketlen sárban a városka felé. Némán, esendesen, mintha vesztőhelyre kísérnék a részeg, rekedt kormánypárti kortesek. Mig az utról hosszú, fellobogózt kocsisor dőcög „Eljen Major Ferenc!” lelkes kiáltásokkal; a nadlányiak meg bossányiak voltak.

A községbe érkezve nyolc óra után, még csak kevés választó volt látható. A piacon, mely inkább egy széles vizmosás, két század Windischgraetz-huszar és egy század Nádasdy-huszar tanyáz. Ez utóbbiak Sopron vidékiek, az előbbieket Szombathelyről. Kétszer is át kellett őket helyezni a megszállott községekből, „mert táncoltak és mulattak a néppárttal”.

Szóba ereszkedem az egyikkel. — Hogyan áll a néppárt? — kérdi tőlem egy csinos közhuszar. — Jól. — mondom. — Mi is otthon mind néppártiak vagyunk, — válaszolá. — Hova való? — kérdém. — Vas megyéből, — felelt büszkén a vitéz. Amit azután mondott, az már nem nyilvánosságra való.

Odább az árok mentén és a szavazó-helyiségek körül két század vereshajtókás 71-es baka képezte az őrséget. A megyei kormánypárt már egy hét óta zaklatta velők a néppárti községeket. Nem volt rájuk szükség akkor sem, most sem. Beke volt mindenütt, csak a fullentő kormánypárti táviratokban dühöngött zavargás meg háború.

Találkozom Paskával, a választás vezetőjével, izgatott, mint mindig, mikor nagy tettnek kezdetén áll. — Hányan leszünk? — kérdém. — Bejelentett szavazatunk van 1018, — volt a megnyugtató válasz. Mikor vagy 10 nap előtt egyik előkelő kormánypárti tényezővel beszéltem

e választásról, azt mondotta: „Aki 820—850 szavazatot behoz, az győz.” És igaza volt ennek is, meg Paska Istvánnak is. Látszik, hogy Nyitra megyében egész művészetté fejlődött a választási kombináció. Paska 1018 néppárti szavazót mondott be nekem, mikor még nem látott belőlük 30-at sem a színhelyen, és leszavazott 922, elutasított 83; tehát összesen 1003. Egyik nyitrai ügyvédől kérdem delfele, hány szavazata van a kormánypártnak? — 713, volt a felelet. És leszavazott 702, visszautasított 5, összesen tehát 707. — Ez bizonyára olyan pontosság, melybe a hiányzó néhány szavazat már nem is emberi tévedésnek mondható.

Nagy nehezen átgázolunk a tulsó oldalra. Ezt a sarat világhiállításra kellene küldeni, ott bizonyára megnyernek vele a zsámbokrétek a grand prix-t. A lova mellett álló huszárnak csizmáira még egy a hogy kilátszott belőle, de a belapataki paraszt boeskor, meg a trencsényi gyalogos bakancsa az nyomtalanul eltűnt benne.

Most jön az első nagyobb kocsisor a néppárt részéről. Nem kocsik ezek, hanem roppant magas oldalú szekerek, minőkön a szántói savanyu vizet szállítani szokás. A paraszt, ha feláll benne, még akkor is alig látszik ki a feje bubja. Lassan vonatva bujnak elő a szekér-oldal nyílásán. Paska, mintegy regisseur, kettős rendekbe állítja őket a lejtőn. Eleinte nem tudom miért. Mert nem boesátja őket egymásután a táborba? Csak mikor együtt állt vagy 160 ember, megszólal köztük vagy három harsogó banda — mind merő tiszta trombitások — és rivalgó „Eljen Major” kiáltással lobogóik alatt szakadnak a táborba. Tény, hogy volt ennek a jelenetnek szcenikus hatása. A liberálisok nem adták volna semmiért, ha ezek a jól gondozott Freiberg koresmának mennek. De ők inkább a mélyeségek sárban állapodnak meg, melyben, hogy ott nem maradt a boeskor, csak a lábikrájukra kötött börszjnak köszönhető.

9 óra után egyre ontja a néppárti választókat az utca felső és alsó vége. Harsogó bandával jönnek a chinorániak, a néppárt legerősebb vára 113 szavazattal. Kettőt oda kölcsönöztek maguk közül jegyzőjüknek, Perényi Jósának, mert „hogy egyedül nagyon szegényítte magát.” De előbb becsület szavukat vettek, hogy most meg nem szöknek neki utközben, mint azt okt. 2-án tették.

Lénárt elnök olyan kordont vont a szavazó-helyiség meg a liberális tábor körül, hogy azon csak a madár mehetett át szabadon. A tíz néppárti képviselő csak puskalövésnyi távolságra közeledhetett feléje. S mikor úgy hébe korba meg-

jelent kint az elnök zömök alakja, mint az orosz-lánok, úgy rohantak rá a ketrec szuronyfalaira. Csakhogy most az orosz-lánok voltak kint, a ketrecben pedig az áldozat.

De a kordonból kijutott a kormánypárti képviselőknek is. Gróf Forgách Antal képviselőt úgy visszakommandéroztta a trencsényi káplár, hogy csak úgy hülyedezett belé. Ilyet ő még világ életében nem látott. Lássa méltóságos ur, — mondam neki — ezt a hurkot önök vetették ki nekünk, s most maguk is beleakadtak. — Az elnök nyilván azért gondolta ki ezt, hogyha holmi hitvány 40—50 szótöbbsége lesz a néppártnak, a a néppárti képviselők ne lábatlankodjanak a kivégzetetésnél. Háromszáz szavazatot azonban ő sem mert a lelkiismeretére venni.

Bizalmi férfaink voltak az I. küldöttségnél gróf Hunyady László, egy délceg fiatal főúr, ki egészen büszke volt az idegen kerület bizalmára és késő délutánig kitartott, mig nem Horváth Dezső váltotta fel. A másik dr. Tóth Károly, szintén Ürményből. Ebédelni, vacsorálni sem jött, szóval nem láttam csak a választás után. Nyilván azért nem éhezett meg, mert egész nap elnököt evett.

A második küldöttségél dr. Vragassy Vilmos, a nagynevű orvos és a diadal koszorúzott privigei vezér Brestyenszky Kálmán képviseltek a néppártot. Vragassy dr. bent örködött kitarással, mig Brestyenszky a távoli kordontól az urnához vezette a néppárti választókat. Voltak ugyan e célra kiküldött „pártatlan hatósági közegek,” de hát nem jó kányára bizni a csibéket. Ezeket Major Ferenc egész nap igazán úgy őrizte, miat a csibéket az ölyü ellen. Mert dacára tulnyomó nagy számunknak, még esti 6 órá-
táig sem voltunk feltétlenül biztosak győzelmünkről. Nyitra megyében tudvalevőleg „mindnyájunkat érhet baleset.”

A néppárti generalstab a pébánia épületben volt elhelyezve, hol Zatkovics Károly igazán uriasan gondoskodott a vendégeiről. Ide hozták az alarm híreket, s miután a kordon teljesen lehetlenné tette az érintkezést, a tíz képviselő a napnak java részét itt töltötte. A néppárti tábor nem őrizte senki, ott sem csendörök, sem egy szál katona nem volt látható, csak néhány néppárti privigei polgár önkényes buzgóságából vállalkozott e szerepre. A szabadelvű tábor meg úgy őrizték, hogy 200 lépésnyire sem lehetett megközelíteni a szuronyoktól. E szigorú zárvonal — nem tagadom — felette óvatos elővigyázatból történt, mert ha az nincsen, hát még azok is, a kik ben voltak — megszöktek volna.

Éjjel 1 órakor hirdette ki az eredményt Lénárt elnök rövid rideg szavak kíséretében. A képviselők, tekintve az elnök egész napi viselkedését, azt ajánlották Majornak, hogy ne köszönje meg neki a mandátumot, hiszen neki a nép oktalan zaklatásán kívül, úgy sem köszönhet semmit. Nézzünk ugyanis a szavazatok listájára, s látjuk, hogy a Lehoták, Kesseleökök, melyek erős néppártiak és 6—7 óra távolságra vannak Zsámbokréttől esti 9—10 órára hagytak.

Chinorán és még néhány más község választói megvárták a késő kihirdetést, aztán vállalkra kapva Major Ferencet, fellegetek verő lelkesedés és harsogó zene mellett kísérték a főhadiszállásra, hol a chinoráni tótok kerekded magyar szavakkal üdvözölték a győztes képviselőt. Major Ferenc pedig lelke mélyéből megindulva mondott köszönetet a népnek szenvedésekkel teli ragaszkodásáért. Ezt a diadalt a nép önmegtágadó türelmének és a példás egyetértésben működött val. kerületi papság lelkes önzetlenségének kell tulajdonítani. Mert ezeket is sok mindenféleval csábították, de legnagyobb csábító erőt gyakorolt rájuk a keresztény elvek diadala. Ha mind akarnám elősorolni, a kik kitüntettek magukat, valamennyit elő kellene sorolnom. Néhányan mégis kitűntek, de úgy, hogy egyik szében működött a másiknál.

oda a szívet. Ez balsam lesz az én vérző szívemre.

Megmondhatom. Ön előtt, a kit most már barátomnak tekintek, ne legyen hát titkom. Györgyöt szeretem — választól öszintén a leány.

E szóra irigység és gyűlölet támadt szívében, mint valami hatalmas forgószél, de a következő percben már ismét elült a vihar, Pali már nem tudott irigyelni, nem tudott haragudni. Örülni kezdett. Nagy, nemes gondolat villant meg agyában, mely vigasztaló világosságot terjesztett első-tétült lelkére. A gyűrűt még mindig kinyújtott kezében tartotta, ráesett a tekintete.

Katinka, lássa én olyannak látszhatom kegyed előtt, mint a tolakodó koldus, aki nem elégszik meg a kapott alamizsnával, hanem tovább alkalmatlankodik, nyöszörög, mert sok kérni valója van. Nekem még egyet kell kérnem, jósága batorit fel erre, de ígérem, hogy ez utolsó kérésem életemben. Fogadja el e gyűrűt emlékképen, egy jó barátának, régi ismerősnek emléke gyanánt, vagy ha úgy tetszik, az ő nevében.

Jó, elfogadom emlékül is s az ő — nevében.

Köszönöm. — Most már könnyen távozott, a megnyugvó lemondás, a nagy lelki gyötrelmek felett győzedelmet arató lélek békéjével.

Este, mikor ismét találkozott bátyjával, nem

említette a történeteket. Barátságos beszélgetés közben azt az elhatározását fejezte ki, hogy miután már amúgy is hosszúra nyújtotta falusi tartózkodását, ismét dolgozni megy és a munkának szenteli egész életét. Holnap utazom, mondá, még pedig a legelső vonattal. György sokáig tartóztatta, de öcsésének erős elhatározását nem másithatta meg.

Pali még vigasztalta is búsongó bátyját. Kedves Györgyöm, úgy mond, nem vedd rossz néven, hogy annyira makacsokodom, de belátod, hogy egyelőre elég volt a pihenésből. Hogy azonban legyen ami néha rám emlékeztessen, vedd e csekélységet ajándéku. Ezzel átadta neki a Katinkának adott gyűrű párját tartalmazó tokot. György köszönettel fogadta, felnyitotta s kérdőleg tekintett Palira.

— Csodálkozol, — szolt Pali mosolyogva, — hogy csonka ajándékot adok, nem az. Keresd a párját s légy boldog vele! Aztán gyöngéden átölelte bátyját s sietve hagyta el a szobát, hogy a szemébe szökött köny el ne árulja gyengeségét.

György látva, hogy titok rejlik a dologban, nehogy kíváncsiságával gyötrelmet okozzon öcsésének, észrevétlenül engedte távozni. A gyűrű párját nem volt nehéz megtalálnia, s azzal megtalálta azt is, a mit az öcsése kívánt neki: a boldogságot.

Tichy Celesztin.

Hogy miként működtek a szavazó szobában álljon itt egy másik tudósítónk referádája:

Hogy a szabadelvűpárt nem esalódott a ki-küldött választási elnökökben, ezt a 83 visszavetett néppárti szavazat is bizonyítja. S hogy a szavazat visszavetésénél hogyan járt el az elnökség, erre a sok közül egy esetet hozunk fel. A nagy-bélici szavazók lajstromában Michalecz Antal János és Benyuska István szintén János keresztnevet alatt volt bevezetve. Michalecz néppárti és Benyuska liberális volt. Az osztó igazság ügy kívánta volna, hogy ha hibás feljegyzés folytán elvetik az egyiket, el kell vetni a másikat is. Azonban mi történt? A Majorra szavazó Michalecz Antalt elvetik, mert a lajstromban Michalecz Antal elő nem fordul, dacára Paska István azonosító tanu felvilágosításának; ellenben a Rudnayra szavazó Benyuska István szavazatát az elnök elfogadja, noha János név alatt van bevezetve, s noha Paska azonosító tanu Michalecz esetre hivatkozik. Mind hiába. De ez még nem volt elég. Tenyleg Nagy-Belícen van egy Michalecz János nevű útkaparó, a kinek vagyona nincsen és így szavazata sem lehet. És mégis oda-vezették a választó helyiség pitvarába és az igazi Michalecz helyett leszavaztatni akarták, azonban ez nem történt, vagy azért mert Rudnay bukása este felé már amúgy is evidens volt, vagy azért, mert Balazsovics István bélici körjegyző nem lévén elkészülve arra, hogy a néppárt részéről azonosítói tanu Paska bélici plebánus lesz, azért Balazsovics körjegyző az ál Michaleczet le nem szavaztatta.

Egy másik eset ugyancsak Belicről. Dvones Antal bíró Rudnay-párti volt, ellenben a vele egy házban lakó és vele együtt gazdálkodó bátyja, János, Major-párti volt, de 49 helyett 69 évesnek volt beírva. Megkérdezte az eskü alatt meghitt azonosítói tanu, valjon a 69 évesnek feljegyzett Dvones Antal azonos-e a szavazatra jelentkezővel, őcsese a bíró és a körjegyző tagadólág felelték és dacára Paska felvilágosításának, Dvones János szavazatát az elnök elvetette. Megjegyezzük még, hogy ezen küldöttsegnél Csemniczy Géza elnökölt. Így ment ez a többi néppárti szavazatok visszavetésénél is. A számbok-rethi választás után a megyés urak, ne szégyenkezzenek, a midőn ezen eljárásukért őket Bánffy-huszároknak címézik.

A szavazatok községenként így oszlottak meg:

I. küldöttség:

	Major	Rudnay
Aranyosd	—	17
Pochabán	5	26
N.-Vendég	21	9
K.-Vendég	6	8
Sissó	1	11
Chudo-Lehota	3	5
Libichava	4	2
Divék	—	23
Divék-Ujfalu	7	24
Jeskófalú	2	8
Mácsó	7	2
Banka	3	10
Verbény	3	14
Appony	5	13
Szülóc	2	11
Családka	—	27
Kovarc	9	15
Szerdahely	3	13
Szolesány	30	14
Tökésújfalú	5	14
Nagy-Kolos	15	11
Nyitra-Kolos	17	16
Jaskafalu	19	9
Janófalú	4	7
Turesány	9	—
Széplak	13	4
Nedánóc	25	5
N.-Bélic	10	26
Nádas	13	10
Návojó	10	3
Szkaecán	72	9
Hradistye	27	5
Novák	8	14
Laszkar	2	3
A.-Lelóc	—	1
F.-Lelóc	8	2
Kesselőkö-Podhragy	19	1
Kis-Lehota	33	1
Nagy-Lehota	26	3
Záróra alatt	—	6

II küldöttség:

	Major	Rudnay
Zsámbokrét	2	47
Rasic	9	9
B.-Udvarnok	13	13
F.-Vesztenic	3	14
A.-Vesztenic	8	20
Szucsány	52	27
Krencs	5	22
Bélapataka (Valaszka-Bela)	76	28
Csávoj	15	2
Temes	4	1
Dizsin	12	5
Dobroesna	3	1
Kosztolnafalu	14	8
Torestyénfalú	9	2
Lestyén	8	15
Lomnica	4	14
Nevidzin	3	18
Rudnó	5	13
Rudnó-Lehota	18	1
Szoos	16	2
Nadlány	26	14
Lévna	4	4
Apát-Lévna	18	—
Kis-Bélic	3	5
N.-Bossány	21	18
Kis-Bossány	1	2
Baoscakafalu	1	2
Práznóc	9	3
Chinorán	113	3
Záróra alatt	1	14
Összesen	922	702

Juhász Vince ünnepeltetése.

Miként lapunk multkori számában előre jeleztük, *Juhász Vince* nyitrai kir. járásbíró urat f. hó 8-án, itteni járásbírói működésének 25-ik évfordulóján, számosan üdvözölték. — Délben a nyitrai ügyvédi kar. — dr. Szulyovszky D. és dr. Egressy kivételével — teljes számban gyűlt össze a városháza nagytermében, hol a járásbíró-ság személyzete, és városunk értelmiségének számos más tagja is megjelent. Az ügyvédek Sándor Pál, Lőrinczy Gyula és dr. Pereszlenyi Henrik személyeiből állott háromtagu küldöttség útján hívta meg Juhász Vincét, akit ott a városházán lelkes eljazzással fogadtak. Az ügyvédek nevében *Mérey Lajos* a következő beszéd kíséretében adta át az ünnepeltnek az ügyvédek díszes kiállítású emlékiratát, melyet a fentvezettek kivételével valamennyien aláírtak.

Tisztelt és Szeretett Járásbíró!

Meghatottan állunk előtted! Miért is jöttünk hozzád mindnyájan egyszerre? Mi vezetett ide bennünket? Mit akarunk épen ma itt Járásbíróknál?

Nekem jutott a megtisztelő feladat, ezen kérdésekre kartársaim nevében felelni. Haljadj tehát feleletünk.

Közülünk számosan több mint 2 évtizeden át, mások egy évtizeden túl, a többien ezen időn innen jártunk ügyfeleink képviselőjében hozzád, mint Járásbíróhoz.

A jogtudomány elméleti fegyvereivel, s a perrend gyakorlati eszközeivel iparkodtunk ügyfeleink jogait érvényesíteni vagy megvédelmezni, igazait kikeresni vagy megőltalmazni. Tettük ezeket kivált peres ügyekben, melyekben az ügyvédnek kötelessége olyan, mint a katonának a háborúban. Erősen és bátran harcolni, a mikor támadunk, óvatosan és kitartóan küzdeni, ha védelmezünk; minden erővel törni a győzelem felé, de ha győzni nem lehet, inkább az egyezség arany hidján visszavonulni, semhogy teljesen leveretni.

S ezen percekbeli csatározásoknál mi valójában küzdünk mindig magával a bíróval is. Vele olyankor, a mikor az ő jogi meggyőződése a miénkkel azonos, — ellene, midőn az ő jogi meggyőződése ellenfelünknek ad igazat.

S valamint a bíró működése közben ismerheti ki legjobban az ügyvédnek tehetségét és jellemét, munkaszeretét és munkaszeretét, épen ugy nekünk ügyvédeknek van legtöbb és legjobb alkalmunk a bírónak működése közben kiismerni tehetségét, kipróbálni jellemét, látni munkaszeretét, s tapasztalni munkaszeretét!

Ezért mondjuk, hogy mi a kik hosszú éveken át, szakadatlanul és közvetlenül figyeltük meg a te bírói működésedet, hivatottabb és jogosultabb bírálóid vagyunk, semhogy bárki más, semhogy igen tisztelt pályatársaid és főlebbvalóid, mert azok mégis csak gyakrabban változnak, ezek pedig gyerebben figyelhetik meg működésedet közvetlenül!

Sokszor érezzük, mily nehéz és keserű munkát végez az ügyvéd olyankor, midőn egyfelől

ügyfelének makacs akarata, és önző felfogása, másfelől az ügyvédi titoktartás és a törvény rendelkezései gördülnek útjába. És olyankor mindig örömmel tapasztaltuk, hogy Te ugy az ügyvédeknek, mint az ügyfeleknek, akár jogos, akár téves, akár helyes, akár gyöngye érveléséből és adataiból, mily szigorú törvénytisztelettel vontad végig a jogok határait, s bogoztad ki az igazságnak kiszált fonálait!

Mi éreztük legjobban, mily méltóan töltöd be járásbírói széked, mennyire tartottad fenn, sőt fokoztad annak tekintélyét, és hatalmaddal, nemcsak soha vissza nem éltél, hanem jó lelked azzal néha élni sem engedted!

Mi tudjuk legjobban mennyire hasztalan tett bárki nálad kíséreltet arra nézve, hogy ellenfelének gyöngeségét a maga előnyére aknázza ki, vagy annak tevédséből s hibájából kovácsolja saját sikerének fegyvereit! Hasztalan, mert a te igazságszereteted mindig éber öre volt a jognak, a te jogérzeted mindig erős támasza volt az igazságnak!

Sokszor itéltél ellenünk és sokszor határoztaí mellettünk, sok pert nyertünk, sok ügyet vesztettünk a te bírói ítélszéked előtt, de bármiként döntötted el a kockát azt az egyet mindig tudtuk, hogy azért határoztaí ugy, mert a te meggyőződésed szerint az volt a helyes, az volt az igaz!

Ma van 25 esztendeje annak, hogy te nyitrai kir. járásbíróvá lettél áthelyezve!

Kötelességünknek tartottuk e századnegyed lepergése napján eljönni hozzád, s ezen papírra rögzítve következőleg adni kifejezést irantad érzett mély tiszteltünknek és őszinte szeretetünknek. (Itt felolvasta az emlékirat szövegét.) Vedd ugy ezen emléket, mint független komoly férfiak tárgyilagos bírálatát. — Add át majdan fiadnak, s ő unokáidnak. Lássák egykor létük késő alkonyán is, miként vélekedtünk személyed és bírói működésed felől, s miként hajtottuk meg érdemeid előtt elismerésünk zászlaját!

Meghatottan állunk előtted, kivált azok, a kik látjuk, hogy azon hosszú évek alatt, a míg mi veled együtt az igazságszolgáltatásnak néha termő, gyakran kopár mezejen fáradoztunk, s a jogesetek váltakozó képeit elenk színekkel cseleltük, arcainkra barázdákat szántott, hajunkat szürkére festette a lejárt idő! mintha mondani akarná: közel az életper jogerős befejezése!

De mi azért mégsem jöttünk búcsuzni te tőled! Sőt ellenkezőleg! Eljöttünk, mert azt akarjuk neked megmondani, hogy mi szívesen viseljük tovább is az életigát az igazságszolgáltatás azon kerékvágásain, melyeken a tiedével együvé fogva húzzuk sorsunk kerekeit, mert a te munkáddal kapcsolatban dolgozni nekünk megkönnyebbülés, a te érdemdús példadon buzdulni, nekünk gondenyhülés!

Kérjük az egek Mindenható urát, áldjon meg téged oly bőven, a mint hogy bírói esküdhöz mindig hű valál! Téged pedig kérünk, tarts meg bennünket mindig nagyrabecsült jóakarotodban oly igazán, a mint hogy most igaz barátaid voltunk! Isten éltesse!

(Vége köv.)

Ujdonságok.

Ifj. Zichy János gróf kitüntetése.

A maga nemében paratlan nagy kitüntetés érte ifj. Zichy János grófot azzal, hogy Ferenc Ferdinánd trónörökös őt választotta és hívta meg magyar részről kíséretének oroszországi útjára. Ez az utazás, mint Szell Kálmán miniszterelnök is az országgyűlésen kijelentette, egy kiválóan unepélyes udvariassági tény, köszönő látogatás azért a magas katonai rangért, melylyel a cár trónörökösünket kitüntette, midőn őt lovassági tábornokká nevezte ki. Ezenkívül ennek a látogatásnak politikai jelentősége is van, s éppen ez okból kívánta a trónörökös, hogy őt úgy magyar, mint osztrák részről egy-egy főúr kíséresse el, a kik nem mint politikai pártállást képviselő személyiségek, de mindenesetre mint alkotmányjogi álláspontot kifejező egyének jelentek volna meg az orosz udvarnál. Az egyiknek jelenléte kidomoorította volna azt a tényt, hogy Ferenc Ferdinánd, a ki ez alkalommal politikai missióval is fel volt ruházva, a magyar királyság külpolitikai érdekeit is képviseli, míg a másiknak jelenléte arra volt hivatva, hogy a trónörökösnek Ausztriához való ugyanilyen vonatkozását emelje ki. A két főurnak egyébként semmiféle politikai funkció nem jutott feladatul, az egész missió a trónörökösre volt bízva, s éppen az az oka an-

nak, hogy a trónörökös kíséretét nem a külügy-miniszter jelölte ki, hanem azt ő maga választotta meg. Úgy fogta fel a dolgot Ferenc Ferdinánd, hogy ha küldetésének végrehajtásában kíséretének cselekvő részvétele nem lesz, akkor tisztán az ő egyéni tetszésétől függ az, kiket vegyen maga mellé. Felfogása épp oly helyes, a mily kifogástalan az alkotmányjogi értéke. Lojálisán, trónörökös hivatásához híven gondoskodott Magyarországot képviselőtől, s hogy ez meg-hiusult, az a miniszterelnök hibája, a ki politikai szűkkeblűségéből Zichy János ellen kifogást tett, mert megijedt a tekintélynek és a fölénynek attól a súlyától, melylyel Zichy János kitüntetésével visszahatót volna a vezetés alatt álló néppártra.

A miniszterelnök ezen szűkkeblűsége leg-sérlemesebb magára a főhercegre, a kinek a kor-mánykörök, mint Széll Kálmán nyíltan beismerte, teljes szabadságot adtak abban, hogy kire essék a választása. Arra persze sem Széll, sem a király személye körüli miniszter nem gondoltak, hogy a trónörökös választása egy konzervatív főúrra fog esni, a ki történetesen a néppárt elnöke. Am ha nem gondoltak erre az eshetőségre, akkor meg kellett volna nyugodniok a trónörökös választá-sában. Ezzel tartoztak az országnak, ezzel a trónörökösnek, a kivel szemben senki sem en-gedhet meg magának pártpolitikai érdekektől su-galmazott renitenciát. Erre a szempontra kellett volna a nagyhangú függetlenségi interpellálóknak kiterjeszkedniök, a helyett, hogy tiszteletlen ki-fakadásokkal keltek ki a trónörökös ellen, a ki igenis megmutatta, hogy Magyarország közjogi állását tiszteletben tartani tudja is, akarja is.

Széll Kálmán időmátlan és alkotmányellenes eljárása, mely nem maradhat messzebbre kiható következmények nélkül, nem csökkentheti Zichy János kitüntetésének érdemét, maga az a tény, hogy a legmagasabb udvari körökben ismerik és méltányolják, praedestinálja őt a jövő emberének.

Jubileumi isteni tisztelet. Folyó hó 20-án mélt. püspök urunk körlevele értelmében a nyitrai székes-egyházban öszentsége XIII. Leo dícsőségeken uralkodó pápánkért ünnepélyes isteni tisztelet fog tartatni. Ezen nappal kezdődik ugyanis szentséges atyánknak 25 éves pápai jubileuma. Az ünnepélyes hálaadó szt. misét püspök urunk távolléte miatt Venczell Ferenc e. püspök és nagy-repost ur öméltósága fogja végezni... Felkérte-nek a katolikus hívek és testületek, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg; úgyszintén a katolikus tanintézetek igazgatói, hogy a fiatal-ságot az isteni tiszteletre a székesegyházba ve-zessenek.

Esküvő. Markovics Alajos, szenici szolgál-bíró folyó hó 11-én esküdtött örök hűséget Sztanyó Pistike kisasszonynak, özv. Sztanyóné szenici föld-birtokosnő kedves leányának.

A nyitrai kath. betegsegélyzőegye-let f. hó 23-án d. e. 10 és fél órakor tartja 21-ik évi közgyűlést a Népbank tanácstermében. A közgyűlést megelőzőleg 9 órakor az al-városi pleb. templomban egyleti szt.-mise lesz a jötevőkért s az elő s elhunyt tagokért. Ugyanitt az egylet leg-forróbb köszönetét nyilváníttjuk fővédnökünknek püspök ő méltóságának, ki az egylet céljaira ezuttal is 50 koronát adományozott; nemkülö-eben az egylet régi pártfogóinak a Népbanknak, mely 40 kor. és Ronchetti József uranak, ki 20 kor. adományval adakozott az egylet humanus céljaira.

Farsangi mulatságok. A magyar ki-rályi államvasutak Nyitrán állomásozó altisztjei február hó 8-án rendeztek táncmulatságot, mely fényesen sikerült, és mint nekünk írják, „7 óra 30 percig“ tartott. (Látszik, hogy az urak szeretik a pontosságot. Szerk.) Felülfizetők, kiknek ez úton köszönet nyilváníttatik, voltak: Pitzer és Hausser 6 kor., Uhlwurm mérnök 5 kor., Placsek József 5 kor., Alsó-Récsény K. p. 3 kor., Hanély Oszkár 3 kor., Dr. Babó Tivadar 2 kor., Dr. Frat-rits Kálmán 2 kor., Suhala János 2 kor., Zsuhva N. 2 kor., Libscher N., Kautner István 4 kor., Kostyal János 1 kor., Braunsteiner N. 1 kor., Abel István 1 kor., Szóllósy János 1 kor., Engel József 1 kor. — *A rendezőség.*

Műkedvelő színelőadás. A nyitrai kath. legényegylet február 10-én az egylet helyi-ségében kitűnő színi előadást rendezett, mely ál-landó jó kedvben tartotta a nagyszámú előkelő közönséget. Színre került: „Az orvos és inasa“ című egy felvonásos bohózat, melyben Hradeckzy János rendkívül humoros játékaival fényesen mu-tatta be a kacagtató jelenetek szakadatlan sorát.

„Az udvarias ember“ című vig monologban Tolnai Rezső egy fiatal gavallér túlzott s éppen ezáltal komikussá lett udvariasságát adta elő szabatos deklamációval. A harmadik számnál „A virágfaka-dás“ című vigjátéknál a közreműködők jó és egy-bevágó összjátéka gyönyörködtette a közönséget. Czápay István Kovács Péter, papucshős szerepét bravourosan játszotta, míg Mártha neje, Simik Antalka a papucsforgatásban remekelt. Simik Anuska, mint tapasztalatlan bakfi, bájos ked-velességgel játszotta szerepét. Zsivkovics Ambrus mint új ügyvéd, ügyesen udvarolt Nellinek, a kit jutalmul meg is kapott feleségül. Szabó Géza, Ödön szerepében, mint vásott gyerek, nagy eredetiségben mutatkozott be. Az előadás után tánc következett, mely éjjel utánig tartott. A párok fáradhatatlan jókedvét állandóan nagy közönség nézte, mely a mulatság után egy kellemesen el-töltött farsangi est emlékeivel oszlott szét.

Bende Imre, nyitrai püspök ur, f. hó 14-én Budapestre utazott a püspöki konferenciára. Önma valószerűleg a jövő hét vége felé érkezik vissza székelyére.

Kinevezés. Gelenczey Mihály János, azelőtt nyitrai polg. isk. tanár Gaigóra nevezte-tett ki hasonló minőségben.

Farsangi estély a nyitrai kath. körben. Mult vasárnap fényesen sikerült zene-estélyt, s utána reggelig tartó táncmulatságot rendeztek a katolikus körben. A terem ez alkalmalazzal nemzeti és püspöki (kék-fehér) színű guirlandokkal s zöld fénygolyókkal volt díszítve. A zeneestély Mendelssohn nyitányával kezdődött Artmann Jólán és Holub Augusztina kisasszonyok pompás zongora kíséretével. Ezt követte egy férfi karének, melyben Surányi Károly szólója általános meglepetést keltett. Filberger Vilmos hegedű játéka már annyira előnyösen ismeretes, hogy ismétlésekbe esnénk, ha újra elhalmozók őt dí-csöretünkkel. Majd Surányi Károly főgimn. tanár humoros felolvasása következett, mely mindvégig derült hangulatban tartotta a hallgatóságot. Szep. tiszta organuma, helyes hangsúlyozása, szíjorkázó szellemessége annyira tetszett, hogy midőn ugy félóra múlva vége volt a felolvasásnak egy lelkes hallgatója elkiáltotta magát „Hogy volt!“ Nagy tetszést aratott Mész Mihály hegedű szólójával, ki valóságos virtuóznak mutatta be magát a ma-gyar dalokban. Hegedűje sirt, füttyült utánozta a madárdalt. Végül még nevetetett is az ő hegedű mó-káival. Nagy tetszést aratott Bedekovich Lajos polg. isk. tanár „A légy“ című humoros monolog-gal, ki pompásan tudta pointírozni komolyságával a leghumorosabb részleteket. A tanár ur tehet-ségével messze kimagaslak a sablonos szavalkók közül. A hangverseny Dusinszky dallamos Tobor-zójával végződött. A koncerten több mint száz hölgy volt jelen. Az előkelőségek közül ott voltak vendég gyuannt: Kramolin Victor főispán nejevel, szül. Rudnay Irmával, Lóskay dandárparancsnok, Schertl alezredes, Sándor Géza tvszéki elnök, Markhót Gyula alispán és mások. Az első négyest 52 pár táncolta.

A nyitrai világosság Zsámbok-réten. A szabadelvű-párt jelöltje Nyitráról vil-ágosságát vitt Zsámbokrétre — 25 köljaj-lámpa alakjában. A lámpák Nyitrán csendes nyugalmat élveztek, a mióta gázvilágítása van a városnak. Táviratoztak a főjegyzőnek, hogy a lámpákat tisztitassa meg és a hozzájuk való tölgyfaoszlo-pokkal együtt küldje Zsámbokrétre. A dolog sür-gős volt. A főjegyző, a ki egyszersmind a mu-zeum öre, kijavította a lámpákat, a tölgyfaosz-lopokkal együtt négy szekérre felrakatta és ut-nak indította Zsámbokrét felé, a hol a nehezen várt világító eszközöket nagy diadallal fogadták. Mint volt városi lámpák, az ócska szerek, Zsám-bokréten kitüntető szolgálatra használtattak. Ott szórták sugárzó fényüket legelőkelőbb házak előtt, és tagadhatatlan, hogy kitétek magukért, de arra mégis gyengék és rozogák voltak, hogy megvilágítsák azt az utat, mely a győzelem ma-gaslata felé vezet.

Esküdtzéki tárgyalások Február 6-án Rác István és Rác János vádlottak felett ítélt az esküdtzék. Mindketten rablással voltak vádolva. Az esküdtzék a vádlottakat 3 évi és 6

hónapi fegyházra ítélte, melyből a vizsgálati fog-ság által 3 hónap kitöltöttnek vétetik, továbbá 5 évi hivatalvesztésre és politikai jogaik gyakorlá-sának felfüggesztésére ítélte. — Február 7. és 8-án Bahr Ede holicai pénzügyőr állott az es-küdtzék előtt, a ki 1901. október 2-án Bilovszki János holicai lakost szolgálati karabélyával agyon-lötte. Az esküdték verdiktje szerint vádlott a bün-tényt öntudatlan állapotban követte el, minek folytán a törvényszék felmentő ítéletet hozott. A vádhatóság az ítélet ellen semmisségi panaszt je-lentett be.

Szalma kigazdák részére. A Nyitra-megyei Gazdasági Egyesület ez uton is tudatja a kigazdák-kal, hogy részükre a kereskedelemügyi miniszterium szalma szállításnál kedvezményes vasuti díjtételeket engedélyezett. A mely község kigazdái vasuton akarnak valahonnan szalmát hoztatni, sziveskedjenek azok névjegyzékét községi előjáróságuk útján a Nyitra-megyei Gazdasági Egyesület titkári hivatalához betérjeszteni, kik a szalmát hozzadják. A névjegyzékben ki kell tün-tetni azt is, hogy ki mennyi szalmát hozat. Ezen névjegyzék alapján a Gazdasági Egyesület aztán megszerzi a kedvezményes szállításra jogosító iga-zolványt.

A nagy-tapolcsányi mandátum. Az a Nyitrán általánosan elterjedt hír, hogy dr. Szulyovszky Dezső Győrbe közjegyzővé fog kine-veztetni s ennek folytán a nagy-tapolcsányi kerü-letben új választás válik szükségessé, mint érte-sülünk minden alapot nélkülöz. Dr. Szulyovszky Dezső nem aspirál közjegyzőségre, kényelmesebb-nek találja a honatyaságot és a budapesti életet. Pedig mily kár, hogy Nagy-Tapolcsányban is meg nem mérkőzhetünk a liberálisokkal. Pártunk ott most sokkal erősebben áll, mint okt. 2-án és gondunk lesz reá, hogy ereje még jobban meg-gyarapodjék.

Visszhang Trencsénmegyéből. Lel-lem egész szeretetével üdvözlöm „egy néppárti“ elvtársamat, a ki a „Nyitra-megyei Szemle“ 6-ik számában „Visszhang Trencsénmegyéből“ című cikkében bennünket, pihenő trencsénieket ser-keníteni és ellenzéki szervezésre és sorakozásra buzdítani igyekszik. Üdv és köszönet neked ked-ves elvtársam! Jól fogtad fel szomorú helyzetün-ket! Tény, hogy a trencsénmegyei ellenzék, il-letve néppárt, általános szervezkedés nélkül bol-dogulni soha sem fog. És ha mi szegények, oly buzgó és tekintélyes vezetőkkel, mint teszem azt gróf Hunyady László, stb., nem is dicsekedhe-tünk, mégis a jó Isten nekünk is adott erőt, akaratot, a melylyel képesek leszünk Isten, val-lásunk és népünk előtt megbizonyítani, hogy élünk, és semminemű ellenkommandóra — bárkitől is eredjen — meghajolni nem fogunk. Fel tehát kedves elvtársak! fel népünk és keresztény jo-gaink szent ügyében! Okuljunk a törvényellen-ezen megtartott szavazatösszeírásról; mutassuk meg, hogy „élünk és nem csupán létezzünk“; és hogy politikai ellenfeleink sikere csakis azért oly biz-tos és előre kiszámított, mert mi oly tetlenül pihenünk. Szóljunk az ügyszó bátran, nyílt hom-lokkal és ki ki a saját nevével, hogy lassák el-leneink, miszerint előttünk a „jog, törvény és igazság“ nem írott frázis, de igenis jogunk. De lásunk mi is, hogy kik vagyunk, hányan vagyunk, a kiknek szívéből a megsértett „népjog“ ki nem veszett. És ha a mélyen tisztelt elvtársak bi-zalma csakugyan igénytelen személyemben össz-pontosulna — a mint ezt a „Visszhang“ említi — és a szent ügy sikere egyedül azt a kis ál-dozatot tölem megkövetelné, hogy én a szervez-kedést megindítsam, *egyedül csak akkor* szent ügyünk nevében neki meennek a szervezkedésnek, abban a biztos reményben: hogy elvtársaim bi-zalma és kitartása cserben nem hagy és me-gyénk ősi büszkesége szerint meghátrálni nem fognak, sőt előre haladnak ama kitaró ellenzéki csapat élére, a melynek zászlajára írva áll: „népügy-szentügy!“ Vivat sequens!

Gyürsánszky Demeter,
esperes-plébános.

Köszönetnyilvánítás. Alulírottak az alsó-köröskényi plebániái hívek nevében a leghálásabb köszönetünket nyilvánítjuk: 1) Méltóságos és Főtisztelendő Bendé Imre úrnak, nyitra-egyházmegyei jótékony püspöknek azon nagylelkű és nemes-szívű adományáért, melylyel az alsó-köröskényi hívek által felállítandó plebániái gazdasági épületek felállításához 500 kor. pénzsegéllyel és 8000 égetett téglával, s ugyanannyi cserép-zsindelylyel kegyesen hozzájárulni méltóztatott; 2) a nagytekintetű nyitravárosi erdőközirtokosságnak, mely az említett célra épületfát megszavazni és adományozni kegyeskedett, miután az alsó-köröskényi hívek a városnak alkalmazottai, adófizetői és állandó munkásai. Kelt A. Köröskényen, 1902. évi február hó 14. — *Ifj. Madárkay János* bíró, *Tichanszky Ferenc* bíró.

Ez is köszönetnyilvánítás! Kramolin Viktor főispán ur címére a következő humoros sorokat vettük Holiesről: Legmélyebb tisztelettel eltelve megjelenünk méltóságod előtt s mely hódolatunkat és hálánkat tolmácsoljuk azért, hogy méltóztatott megengedni, miszerint főbírói engedélyvel két héten át forrón szeretett jegyzőnk Hencz Kálmán ur, tőlünk távol maradhatott és Zsámbokréten korteskedhetett; ámde még nagyobb hálára kötelezett volna méltóságod, ha a mi jegyzőnket örök időkre ott tartotta volna vissza a zsámbokréti kerületben. Kiváló tisztelettel *több holiesi választó.*

A zaklatás folytatódik. A zsámbokréti kerülethez tartozó Navojóc községben van egy Sztruhár Imre nevű trachomás szavazó, akinek a szolgabírói hivatalban meghagyták, hogy ha febr. 10-én reggel 8 órakor a tapolesányi kórházban meg nem jelenik, csendőrökkel elővezettetik. A szándék világos. Sztruhárt visszaakarták tartani a szavazástól, de Sztruhár mások tanácsa folytán azt mondta, hogy majd csak a választás után fog oda menni. Sztruhárért a csendőrök mint valami rablóért febr. 12—13 közötti éjjel egy órakor jöttek, felverték álmából és nyomban Zsámbokrétre elkísérték a csendőrök, onnan pedig másnap reggel a tapolesányi kórházba elvitték. Ha a hatósági közegekben a humanizmusnak legalább sikrája volna, úgy a szembeteg Sztruhárt éjjeli nyugalmában bizonyára nem bántották volna. Ez is csak Nyitra megyében történhetik.

Színházi heti műsor. Kedden, febr. 18-án „A páholy“ bohózat. Szerdán bérletszűnetben felhelyárrakkal, ifjusági és gyermek-előadásul „Lumpácus Vagabundus“ bohózat. Csütörtökön „Az aranykakas“ életkép. Pénteken bérletszűnetben, felhelyárrakkal „A dada“ erkölcsrajz. Szombaton „Az ember tragoediája“. Vasárnap „A gyerekkasszony“ népszimű.

Korteszfogás. A zsámbokréti kerületben a hivatalos közegek a többi között azzal is korteskedtek, hogy ha Rudnay megbukik, akkor Kramolin azonnal lemond a főispánságról. Erre a válasz az volt, hogy ha csakugyan Rudnay bukásától függ Kramolin sorsa, úgy annál szívósabban fognak Major mellett kitartani, csak hogy Kramolin mehessen.

Bejelentési lapok a pozsonyi országsági kiállításra. A Nyitra megyei Gazdasági Egyesület ez uton is értésére adja a vármegyei gazdasági közönségének, hogy a pozsonyi országos mezőgazdasági kiállításra szóló bejelentési ívek az egyesület titkári hivatalánál kaphatók. Sziveskedjék bejelentéseit mielőbb mindenki megtenni, hogy a vármegyei mezőgazdasági csoport tervezete mielőbb elkészíthető legyen. Úgy vagyunk értesülve, hogy Nyitra megyének valamennyi jónévű birtokosa és bérlője bejelentést fog tenni a pozsonyi kiállításra, miután minden megyebeli gazdának érdekében áll a vármegye jó mezőgazdasági hírnevét öregbíteni. A legkiválóbb hízalók már is tudatták, hogy jelentékeny számú hízott marhát fognak kiállítani. Már e cél szem előtt tartása mellett szereztek be a hízaláshoz szükséges anyagot is. Az egyesület titkári hivatala a kiállítás dolgában is készséggel áll a gazdasági közönség rendelkezésére.

Hihetetlen, mivel rövid idő alatt vált a Vértes gyógyász. féle Ferenepálinka közkeletűvé-
ennek oka ezen közkeletű háziszert kitérő hatá-
sában rejlik.

Levelezés.

Vág-Sellyei járás, 1902. febr. 5.

Tisztelt Szerkesztő Úr!

Vágujhely-Athéne tisztújítás utáni közhangulatáról számol be valaki Polnauer Miksa aláírással két hasábon át az egyik nyitrai lap mellékletén.

A jeles mythologus arról a boldogságról elmélkedik, mely Vágujhely-Athéne, ó-görög stilben bekkói márványból vésett egyiptomi sphinxeknek oroszlanfejű ábrázatján vissza sugárzik a felett, hogy Langhammer Vincét, a haragos megyeházi Olympus istenei, az alvilág sötét birodalmába, Tornóéra letaszították.

Hát Tornóc alvilági sötét birodalma valamivel lejjebb fekszik a Vág folyó mellett, mint Vágujhely-Athéne; és nem egyszer van alkalma épen ezért látni a rohanó Vág vize által ide lehordott felvidéki piszkot. Ez okból ezen legújabb ide hőmpolygetett közhangulati nyilatkozmány sem lepte meg valami különösen.

Természetesnek találja itt mindenki, hogy a görög szellemű stilita Vágujhelyet Eldorádónak tartja.

Hát én bizony láttam már olyan embereket is, a kik frakkjuk hátsó derekálja szétnyílásába fagygyügyertyát dugtak, s körülsetálva azt képzeltek magukról, hogy üstökösök. Ép azért meg nem lep, hogy valakinek Vágujhely is Eldorádó.

Különböző erről az alvilágba pottyant főszolgabíró Plutó tehetne mindkét oldalú tanulságot a legilletesebben.

Azon is töpreng a szellemes görög, hogyan lehet Tornóéra jutni? vasutal, léghajóval vagy tán repülő géppel? „Óh nem!“ — kiált fel — „lehet oda jutni akár kétkerékű taligával is csak tudni kell hol fekszik Tornóc.“

Milyen jól tudja, csontfűrűnyán fűtűrésző kópéja! Alighanem így járt itt valaha!

Tornóc a polgárisult világgal előbb volt összeköttetésben mint Eldorádó Athéne. Mert az 1847-ben megnyitott budapest—bécsi vasutnak 30 évig főállomás helye volt. Letezéséről tudott az egész művelt Európa már akkor, amikor Vágujhely csak arról volt nevezetes, hogy az összes nemzetközi útasok szállásait ott kutatták, lévén ott azoknak az orgazda telepe. Hát lehet ide jutni mindenképen és innen ki is; még per zsupp is.

Az igaz, hogy Tornócon nincsenek tornyos paloták, oroszlanfejűeket ábrázoló sphynxek — Gatt wie gewaltig ausgedrückt! — nincsenek obeliszek és Fidiusz sem faragta itt olympusi Zeust — mirtha bizony más Zeus is lett volna — és nincsenek korinthusi diszítésű oszlopai. Ez mind igaz. Még az is igaz, hogy vannak piros virágú paszulylyal befuttatott zsüpedelű házaik, krumpli földjei, de hogy kedves görögöm, hol látott itt pohánkat, azt aligha tudná megmondani. Vannak itt szilvas kertek is, megerem itt alma, körte, szőlő is. Vannak terebélyes fák is, melyeknek koronája alatt — persze csak nyáron — Athéneben télen is? — nemcsak a benszülött derék polgárok találhatók a nap heve ellen oltalmat és pihenhetnek, de talál a fáradt utas is és a toloncok is. Vannak zeneművészeink is. Kukár bizony nem egyszer táncoltatta meg, még a Sulamitokat is a szomszéd Vágyeésében. Kurikolnak itt baglyok is, mert hát nehéz az ilyen hajlott orrú madarak ellen a védekezés; kárognak a varjak is, mert találkozik dög itt is nemcsak Görögországban. De már a véresék éjjel nem sivanak sem nem rikácsolnak, nem akarván a természetrajzban megirt tulajdonságaikat meghazudolni. Van-e a tornóci bakter kürtjének fuvalaszerű hanghullama, megvalloim nem tudom, de ha levelező úr mondja, elhiszem.

Eddig érve, egyszerre neki gyürkőzik görögünk, leveti a tógát, eldobja a lantot, s felkiált: „Eh, de miért bujkálunk! Az erény bátran jár, a hol a napfény derül stb. és neki megy mint a dongó a leáldozott napnak — már mint Vágujhelyen leáldozott napnak — Langhammer Vince főszolgabírónak“. Bevallja, hogy Vágujhely „újja ébredésének és feleledésének oka nem egyéb mint az, hogy Langhammer Vince főszolgabíró urat, ki városunk művelt társadalmát méltatni nem tudta, Vágujhelyről Tornóéra helyezték.“

Schrákklich! amice Szokolóci! Kire akart ezzel hatni görög uraság? Ha reánk tornóciakra, itt az alvilágban, akkor bizony csizmadiát fogott.

Mi ismerjük főszolgabírónkat annyira, hogy magunk óhajtottuk ide. Ki volt nagyatyja, apja

jobban tudjuk, mint bárki más. Vágujhelyi izlés ilyenekkel előhozakodni és megmagyarázható, hogy ilyen kaliberű társadalom közepette, legfeljebb csak megundorodni lehet a társas érintkezéstől. Mi szívünkben üdvözöljük új főbírókat és nem várunk tőle mást csak értsen meg és ez elég! Annyira ismerjük, hogy ielke esze helyen van. Érezzen velünk és biztosítjuk, hogy ha egykoron elbűcsüzni fog e sivár büntetés helyről, mi őt mint Aesopus oroszlanát, távozta után megrúgni nem fogjuk. Mert ezzel magunknak tartozunk.

Vágmelléki.

Színházi krónika.

Szombaton Suppé Ferencnek állítólag bájos zenéjű operetteje, a „Modell“ is meggyőzött bennünket arról, hogy valaminek „kell történnie“. Mert mint mindennek, az izléstelenségnek és ügyefogyottságnak is van határa s úgy nézzük, a „modern“ operette is veszedelmesen közel van ehhez a határhoz. Gyámoltalanabb, unalmasabb, szellemtelenebb már nem igen lehet s minthogy egyforma nem maradhat, hát jobba kell válnania. Az előadás elég jó volt, bár a felvonások végén elhangzott „karének“ a kannibálok csatakiáltásához inkább hasonlított, mint az európai fogalmakhoz mért énekhez. Ragányi Iza szokott jókedvében volt, temperamentumosan, ügyesen játszott. Pompás alak volt Gulyás Menyhért s egy a sügölyök felé irányított megjegyzésével — a mely azonban ismételve már aligha volna jó — hangos derűtséget keltett.

Kedden, szerdán — ez utóbbi napon az előadás bátran el is maradhatott volna — a színház kapujára bátran oda lehetett volna írni: „Mara-dékok áruháza“ avagy „A kétszersült maróni“, avagy „Hogyan lehet a régi szűrből új dolmányt csinálni“. T. i. e két napon ugynevezett második előadások voltak, ami pedig Nyitra legalább is — fényűzés.

Csütörtökön Bródy Sándor tartalmas, materialis, de amellet poétikus életképe: „A dada“ került színre. Tartalma röviden az, hogy egy romlatlan lelkű, de megévedt falusi leányt csábitója, egy pesti gavalér felesal a fővárosba dadának abba a házába, ahol ő a házibarát tisztet teljesíti. A leány e csunya levegőben elveszti lelke egyensúlyát s urnőjének méltatlan bánásmódján, de meg keserű sorsán is elbusulva, gyufaföldet iszik.

Látnivaló e pár szóból is, hogy Bródy Sándor nem jár taposott uton. Amilyen világos a mese erkölcsi célzata, olyan egyszerű maga az egész darab. Nincs benne semmi mesterkelttség, semmi üres póz vagy szinpadí fogás. Van egy-két hatásos jelenete, de ha Bródy ebben utazott volna, ha Dumast, Sardout vagy az örökké hazug Eche-gerayt akarta volna utánozni, megégyezt volna s kétszer oly hatásos jelenetet ki tudott volna préselni belőle. Úgy tán szebb lett volna, de így jobb és igazabb.

A kis Bolygó Erzsébet egyszerű, az életben annyiszor ismétlődő tragédiája megkapja az ember lelkét, szánalmat kelt a megcsalt és kijátszott ártatlanság iránt, s a legerősebb világosság elé állítja társadalmi életünk lelketlenségét, csunyaságait. Mert Bolygó Erzsébet nem volt léha, nem volt „bűnös“, csak szerencsétlen, mert ártatlan, mert naiv volt. De azért mindenki őt gáncsolja, a lelketlen, aljas csábitó felemelt fővel jár. A szegény parasztleány elhagyja saját gyermekét, paraszt vérenek őseréjével táplálja a fővárosi idegen satnya gyermekét... a pénzért. Mert az apa szegény ember, neki pénz kell. Neki kell a pénz, azért kell a leánynak megtagadni anyai érzelmeit. S míg ő a saját gyermekétől ellopott aggodalmas gondnal neveli, táplálja a más gyermekét, addig az édes anya udvarlójával a színházban mulat. A felszarvazott férj pedig a szegény dadánál keres kárpótlást azon meggyőződésben, hogy akitől pénzért az anyai érzést is meglehet venni, attól minden megvásárolható. S micsoda utálatos, undorító látvány az, mikor szemünk elé áll a szomorú valóság, hogy az uri kis leány „töb-bet tud“, mint ez a leány-asszony, a dada, s a hitvány urnő felháborodik azon, aminél százsor sulyosabb hibát ő maga pirulás nélkül követ el.

Egy pillanatnyi fénykép felvétel ez a darab a mai magyar társadalom életéből. Szomorú és tanulságos kép. Annyira szomorú, hogy láttára az ember igazán sírva fakad, sőt ami ennél is több... elgondolkodik. Hogy nem így volt ez ezelőtt pár évtizeddel sem s hogy ez a mostani állapot olyan, de olyan nagyon hasonlít a római császárság embereinek üres, hazug, fertőzött életéhez.

Ami az előadást illeti, arról is csak az igaz elismerés hangján szólhatunk. Kitűnő... De nem, ez a jelző nem illik ide, valóban jó alakítás volt Tábori Bolygója. Palóc-nyelvjárásban beszélt meglepő ügyességgel, előadásának színe teljesen megfelelt Bródy intenciójának s egész játéka élénk megfigyelésről tanuskodott.

Az est hősnője azonban Berlányi Vanda volt, ez a kedves, rokonszenves kis leány, akinek legelső s nem is nagy szereplése után mindjárt is azt irtam, hogy meg van benne a nagyobbra hivatott, szebb jövőjű művésznő minden feltétele. Alakításának természetesen, élettől duzzadó ereje a mi kényes közönségünköt is kicsalta a kétszeres nyilt-színi tapsvihart, melynek értékét nem kisebbíthette az sem, hogy éppen ez estén ugyanez másnak is kijutott... sokkal kevesebb és kétesebb értékű érdemekért. Minden mozdulata csupa keresetlen egyszerűség volt, bánata megható, hangja üde, jellemző. Olyan volt mint egy igazi Bolygó Erzs, mint egy bájos, mindenkitől észrevételül hervadó mezei virág. S erre nem tanulmányai képesítettek. Nem, ez a művészi rátermettség megnyilatkozása. Ez a darab, s Berlányi Vandának ez az alakítása külön-külön is megérdemelnék az előadás megismétlését. A kettő együtt lévén, harmadszor is gyönyört okoz.

Végezetül pedig legyen szabad itt a krónikásnak némileg magán, de krónikási-hivatalából eredő, tehát némileg „hivatalos” ügyét is tőle telhetőleg elintézni.

A társulat két férfi tagja ugyanis — nem tudom kik, azt sem tudom miért — a Szerkesztőségben csekélységem után tudakozódott. A szerkesztő úr azonban abból a nagyon helyes elvből, hogy a kritikának a függetlenség és pártatlanság megőrzésében szüksége van az incognitóra, kitétemet nem árulta el. Mindezekről csak a legutóbb értesültem. Sikerült meggyőződni a Szerkesztő urat arról, hogy engem sem lekenyerezni, sem terrorizálni semmiféle eszközzel és semmiféle módon nem lehet s így ráállt arra, hogy akik ezután nem kíváncsiságból, de bármely komolyabb okból kitétem után tudakozódnak, azoknak nevemet és lakáscímemet megmondja. Minek tudomásul vételét az illető uraktól ezennel tisztelettel kérem.

Krónikás.

Közgazdaság.

Lótenyésztők figyelmébe. Held Ede mentelep-osztályparancsnok ur szíveségéből megyei lótenyésztőink tájékoztatására közöljük, hogy a vármegyében az alább jegyzett állomásokra a következő állami ménnek lesznek beosztva e tavasszal. (A mének kiküldetése febr. 25. táján történik.)

Állomások:

Nyitra.		
A mén neve	magassága	színe fajtája
Filou	172 pej	angol
Jambor	168 fekete	angol
Kaczér	170 sárga	angol
Lieber-Kerl	170 sárga	angol telliv.
Ozora III.	169 sárga	angol
Tartalék:		
Bálványos—1	163 fekete	angol
El-Kabra—5	167 pej	arabs
Landlord	175 sárga	angol telliv.
Nonius XII—16	166 fekete	nonius
Totalisateur	173 pej	angol telliv.
Pérezslény.		
Oly-Gidrán—4	163 sárga	Gidrán
Schagya II—12	167 sűrű	arabs
Pöstyén.		
Erezel	159 sűrű	lipiczai
Pásztor	167 pej	angol
Privigyé.		
96 Eledény	166 fekete	angol
Előszállás I.	167 pej	angol
Ozora 11	166 pej	angol
Pálfa VII.	163 pej	angol
Soponya.		
Bucka-boo—6	171 pej	angol
Maestoso V—6	160 sűrű	lipiczai
Szenic.		
Czimer-Gidrán 6	170 sárga	Gidrán
El-Kabra	167 pej	arabs telliv.
Favory VIII—9	162 pej	lipiczai
226 Felső-Zsuki	168 sárga	angol
Gidrán XL—8	168 sárga	Gidrán
Kenderes—1	164 sárga	angol
Nagy-Mihály 2	170 sárga	angol

Nonius XLII—23	182 pej	Nonius
Tartár-Nonius 5	164 pej	Nonius
Zobnaticza—1	164 sárga	angol
Tardoskéd.		
Bálványos—5	171 pej	angol
Boulanger	169 pej	angol
Deszk—6	168 pej	angol
Zarif III—25	163 sárga	arabs
Tornóc.		
Don Quixote	167 sárga	angol
Tisza Derzs—2	164 sűrű	angol
Vág-Ujhely.		
415 Battonya I.	168 sárga	Gidrán
Milon—4	172 pej	angol.

Telefon.

Amicus. Ez önnök privát viszonya a R. családhoz. Nem volna indokolt a mi részünkről, ha mi irtóháborút indítanánk ellenük, mert önnel méltatlanul bántak. Politikai téren — uti figura docet — felkeltünk ellenük és felkelünk százszor is, ha a szükség úgy hozza magával, de másnak magán ügyeiért sikra szállni, egy lapnak nem tartozhatik feladatai közé. Mi egy politikai szereplésű családnak csak a politikai túlkapásait akarjuk kritika tárgyává tenni.

„Sienkiewicz.” Besoroztuk. Küldje be a „muzikantot” is, meg a többit, majd sorát ejtjük.

Holicsra. Az ötlet szellemes, de elég ilyen formában. Ha a beküldött alakban közöljük, az sértő lett volna a főispánra. Ő még bennünket nem bántott, hát minék sebezük őt a gúny nyilával. Ő, mint hetekkel ezelőtt magát egy magán beszélgetésben kifejezte, még mindig más szemével szemével is fordón látja a dolgokat, akkor ott leszünk mi is. A felénk barátságosan nyújtott kézre nem illik reá ütni, de ha észrevenők, hogy csak meg akar vele fogni, hát akkor mi is megszorítjuk, hogy csak úgy ropog bele.

Zsolnára. A kérdéses trencsényi esetről mindjárt másnap értesültünk egy véletlenül ott járt barátunktól, de készakarva nem akartuk szóvá tenni, nehogy a szegény trencsényi gimnazisták helyzetét a nyilvános tárgyalás által megnehezítsük. Tudja, hogy ilyenkor a diák huzza a rövidebbet, ha még olyannyira igaza volna is. Miért? M. r. m. l.! Szíves köszönet a figyelmeztetésért!

N-i. Pompás! Hanem az maradhat a jövő számra. Van benne sok tanulságos akkora is. Most e tárgyra szánt helyünk ki van töltve. A másokra nézve szíves türelmet kérünk, míg a török kapitulál Érsekvárárt. A bőjtői sz. időben különben is tilos lakodalmat tartani, ha mindjárt tót is az.

„Express levél.” Köszönjük! De azt hisszük, hogy ha az ellenség le van verve, nem szükség azt még azonkívül agyonütni. Azok kortes-beszédek voltak, s ilyenkor az ember sok mindenfélét mond és tesz, a mit máskor nem mondana és nem tenne meg. Noblesse oblige.

K. Margit. A mi beküldött, az nem volt olyan rossz. Az előadás szép, csak a meséje ellaposodott a végén. Be nem küldött cikkekről nem mondhatunk ítéletet; hisz sokszor még a beküldöttékről is hallgatunk. Tessék beküldeni és türelemmel várni.

Cyklamen. Az illető főgimnáziumi tanár és nő ember. Tehát gyanuja alaptalan. Üdvözlét. Lássá ezt is éjjel után 3 órakor írjuk.

Meyer Conversations-Lexicon

IV. kiadás, egészen új, 16 kötet **diszes félbörkötésben.**

== Ára 60 korona. ==

Brehm's Thierleben

10 nagy oktáv kötet, 1910 rajzzal, 12 térképpel, 179 színnyomattal,

1893. évi (III-ik kiadás); **félbörkötésben,** teljesen új.

== Ára 60 korona. ==

Felvilágosítással szolgál szíveségből a „Nyitramegyei Szemle” szerkesztősége.

Teljesen ingyen!

Dr. Tóth János felső-zobori szüléjében mintegy

250 szekér kő

a szálló kitisztítása céljából, teljesen ingyen átvehető. A kő egy rakáson van, közel az uthoz és igen könnyen megközelíthető. A kik az ajánlatra reflektálnak, forduljanak akár szóval, akár írásban lapunk szerkesztőségéhez.

Kiadó lakás.

Nyitrán, a Felső-városban Palugyay-utca 4. sz. alatt két utcai, egy udvari szobából álló

szép lakás

élés és fakamrával, nagy padlással együtt május hó 1-től fogva kiadó.

Hentes-üzlet nyitás.

Van szerencsém a t. vásárló közönségnek szíves tudomására hozni, hogy

Nyitrán, Erzsébet-út 9. szám alatt

(a Lakner-szálló közelében)

a legfokozottabb igényeknek megfelelő

hentes-üzletet

nyitottam.

Kapható nálam **friss és füstölt hús,** magyar és prágai sonka, mindennemű

különleges hentesáru, legfinomabb vegyes felvágott.

A nagy közönség szíves pártfogását kéri **ifj. Gisser Gyula** hentes-üzlete.

Szőlőoltványok

szokványminőségben.

A legkiválóbb 42 bor- és csemefajtákban fajtisztán, teljes jótállással 14-20.

Élőkerítés.

Gleditschia csemetek és magvak.

Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadásal, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. **Minden rendeléshez rajzokkal ellátott útlevéti és kezelési utasítás mellékeltek.** Ezer csemete elég 200 méterre. — Ára 6 frt.

Diócsemeték. Óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Színes fénynyomata **főárjegyzék ingyen és bérmentve** küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. **Az árjegyzéken kívül** még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt címére ingyen és bérmentve küldetni kéri, mely ninosen az a ház, vagy család, a hol annak tartalmát haszonra ne fordítanák városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen érdeklően áll, kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Cím: **Érmelléki első szőlőoltvány-telep Nagy Gábor, Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.**

Malombérletet keres egy több éven át malomüzlettel foglalkozó gyakorlott molnár. Bővebbet a szerkesztőségben.

1896. évi orsz. kiállításon díjjal kitüntetve.

JUHARI ÉS FURDA
templomfestők

Nyitrán, Káptalan-utca 17. sz.

Ajánljuk a nagyérdemű közönségnek
újonnan kibővített és

TEMLOMFESTÉSZET

céljaira a legelőkeletesebben berendezett üzletünket, melyben templomok festését, oltárok és képek renoválását, valamint új oltárképek festését, szobrok polichromirozását s ezeknek ugy középkori, mint legújabb stílű kidolgozását **jutányos árak mellett** elvállaljuk.

Kiváló tisztelettel

2-12.

JUHARI ÉS FURDA,
templomfestők.

Költségeloirányzatok és tervezetek ingyen.

Jótállás mellett küld
literenként 2 korona áron
valódi

trencsényi

borovicskát

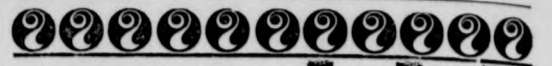
ifj. **Buchcár József**

szeszes italok égetője

keresztény cég

Rovne,

Trencsén megye. 11-12.

„Védjegy.“

FERENCZ

pálinka (sósorszesz)

Vértés gyógyszerész
féle

használatban a leghatásosabb. — Feltétlen tisztasága következtében úgy külső, mint belső használatra mindenkélt legjobban alkalmas, különösen is a most annyira kedvelt gyűrőmódszerre (massage). Kitűnő sikerrel használják *köszvény, csúsz, meghűlések ellen, bémulások, ficamoknál, gyulladás és kelésnél, továbbá a fejbőr erősítésére, valamint a száj tisztítására; belsőleg gyomor-göres, rosszullét, fejfájás stb. ellen. Katonáknak, vadászoknak, turistáknak, levélhordóknak s általában sokat gyaloglóknak nélkülözhetetlen.*
Valódi csak a mellékelt **védjeggyel.** — Egy üveg **30** fillér. **1** és **2** korona. Kapható: *gyógyszertárakban, drogueriákban, fűszerkereskedésekben.* — Nyitrán: *Csernyák R. és Einzinger József és társa* uraknál, általában ott hol plakátok a fenti védjeggyel láthatók, valamint közvetlen:

Vértés L. Sas-gyógyszertárában, Lugoson.

FELTŰNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

— SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY. —

SZUPERFOSZFÁTOT,

kénsavas kálit,

kénsavas ammoniakot,

Kovasavas kálit,

(dohánytrágyázásra)

Chilisalétromot,

Kainitot,

es egyéb műtrágyaféléket elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“ műtrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság

Budapest, V. Fürdő-utca 8.

Huszár István könyvnyomdája Nyitrán.